

Burgertop Limburg 2018

DE AGENDA VAN DE LIMBURGERS

**Publieke raadpleging onder de inwoners van Heerlen
over de agenda van de Limburgers**

22 mei 2019

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Resultaten.....	4
De agenda van de Limburgers.....	4
I Kwaliteit van Leven.....	13
II Milieubewust ondernemen.....	17
III De nieuwe overheid.....	20
IV Een digitale sprong in de toekomst.....	24
2. Onderzoeksverantwoording Burgertop Limburg.....	27
2.1 Onderzoeksmethode.....	28
2.2 Leeswijzer & selectie thema's.....	30
3. TipHeerlen.....	31
4. Toponderzoek.....	32

Samenvatting

Stel u hebt het voor het zeggen als baas van de Provincie Limburg. U krijgt de mogelijkheid om de onderwerpen te benoemen waar Provincie Limburg, lokaal dan wel regionaal, de komende tijd meer aandacht aan zou moeten geven.

Bij vraag "1 Waar zou u als baas van Limburg op inzetten?" benoemt 86% van de respondenten met een onderwerp, waaronder 'milieu' en 'verbinding'.

Bij vraag "2 Kwaliteit van het leven. Rangschik naar belangrijkheid." wordt "Inzetten op meer onderwijs en individuele scholing per Limburger" het vaakst op de eerste plaats gezet (33%). Dit is ook gemiddeld het hoogst scorende item (2,3).

Bij vraag "3 Milieubewust ondernemen. Rangschik naar belangrijkheid" wordt "Inzetten op duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie" het vaakst op de eerste plaats gezet (37%). Dit is ook gemiddeld het hoogst scorende item (2,3).

Bij vraag "4 De nieuwe overheid. Rangschik naar belangrijkheid." wordt "Inzetten op een krachtenbundeling van overheid (meer samenwerking tussen gemeente, provincie, arbeidsmarkt, onderwijs)" het vaakst op de eerste plaats gezet (45%). Dit is ook gemiddeld het hoogst scorende item (1,9).

Bij vraag "5 Een digitale sprong in de toekomst. Rangschik naar belangrijkheid" wordt "Inzetten op betere digitale computervaardigheden voor de Limburgers (leren computeren of programmeren)" het vaakst op de eerste plaats gezet (43%). Dit is ook gemiddeld het hoogst scorende item (2,0).

Dit en meer blijkt uit de raadpleging van TipHeerlen, waarbij 283 deelnemers uit de gemeente Roerdalen zijn geraadpleegd om de agenda van de Limburgers mee te bepalen. Lees meer over de Burgertop Limburg in de onderzoeksverantwoording.

Dezelfde raadpleging is uitgezet in alle andere gemeenten in Limburg, zodat er een volledig beeld wordt gekregen.

Een leeswijzer voor de rankingvragen is opgenomen in hoofdstuk 2.

1. Resultaten

De agenda van de Limburgers

Verandering is van alle tijden. Zaten we eerst nog in een financiële crisis; nu ziet de toekomst van Limburg er een stuk beter uit.

Maar hoe ziet Limburg er in 2030 eruit? Niet alleen economisch (werkgelegenheid en nieuwe uitvindingen), maar ook op gebied van bijvoorbeeld mobiliteit (verkeer en vervoer), veiligheid en cultuur (theater, eten & drinken en de Limburgse identiteit). Waar gaan we naar toe? En waar zou, volgens u, de aandacht op gevestigd moeten worden in Limburg? Door samen in gesprek te gaan komen we er achter wat u écht belangrijk vindt.

Als we al die onderwerpen, van u en die van uw mede Limburgers, dan bij elkaar zetten ontstaat er een beeld van de toekomst voor Limburg: onze gezamenlijke agenda. Graag willen we van u weten wat op deze gezamenlijke agenda moet komen te staan.

Stel u hebt het voor het zeggen als baas van de Provincie Limburg. U krijgt de mogelijkheid om de onderwerpen te benoemen waar Provincie Limburg, lokaal dan wel regionaal, de komende tijd meer aandacht aan zou moeten geven.

1 Waar zou u als baas van Limburg op inzetten? (n=269)

Op geen enkel gebied. Alles gaat prima. (3%)

Ik zou inzetten op (86%):

- (Taal)Grenzen slechten met Duitsland en België; verbetering van spoor- en wegverbindingen; slechten van obstakels die werken over de grens belemmeren.
- Aan de Stad /winkels/leefbaarheid /samenhorigheid
- Aantrekkelijk blijven voor (nieuwe) inwoners om (verdere) krimp en vergrijzing te voorkomen
- Aantrekkelijkheid voor toeristen
- Al dan niet verborgen armoede onder autochtone inwoners
- Alle burgers gelijk behandelen op alle gebieden en wat nu gebeurt is over burgers heen beslissen. Geen aanbod gerichte zorg maar vraag gerichte zorg. Meer respect vanuit hulpverlening voor burgers die hulp nodig hebben en niet voor hen maar met hen beslissen.
- Als ambtenaar/politici ben ik in dienst v/d gemeenschap. Dus zo zou ik me ook opstellen. Objectief en eerlijk. Geen geldbejag en onnatuurlijk grote dingen. By the way naar die politici ben ik nog op zoek in Den Haag.
- Armoede-bestrijding
- Armoede, gezondheid, werkgelegenheid en Limburgse identiteit
- Armoedebestrijding
- Armoedebestrijding, integratie.
- Behoud en promotie van ons natuurschoon

- Behoud van een compleet ingericht ziekenhuis in Heerlen, niet alleen omdat dit ziekenhuis een van de grootste werkgevers van Parkstad en omstreken was maar ook omdat na de fusie met Orbis in Sittard heel veel naar Sittard overgeplaatst is en dit voor heel veel patiënten van de Oostelijke Minstreek een groot probleem is vooral omdat het openbaar vervoer hier niet op ingericht is. Er wordt over krimp gesproken maar de baby-boom-generatie is nog lang niet dood.
- Beleid waarin burgers het beleid bepalen
- Beperken bijstanduitkeringen
- Bereikbaarheid a2 staat vaak vast
- Beter invaliden voorzieningen betere toegang in winkels en andere gebouwen
- Beter klimaat voor bedrijven en zelfstandig ondernemers (winkels)
- Beter openbaar vervoer voor senioren in wijken waar geen bus komt
- Betere verbinding maastricht aken luik (metro)
- Betere voorzieningen van openbaar vervoer. Hierbij bedoel ik dat er zeker een buslijn langs de of over de meubelboulevard zou moeten rijden. Bushaltes terug in de wijk, daar bedoel ik mee, gezien er steeds meer vergrijzing komt moet ouderen mensen vaak een flink stuk lopen, met boodschappen doen kan dat niet. Ook zouden er betere fiets en lopen paden moeten komen zodat er veilig van A naar B gefietst kan worden. Meer camera toezicht rondom bedrijven terreinen
- Bij nieuwbouw geen hoogbouw maar eensgezinswoningen.
- Centrum van alle grote steden in Limburg om verloederen tegen te gaan
- Combinatie werk en zorg IKV de vergrijzing en participatiemaatschappij
- Creatief omgaan met bezuinigingen; bv. heggen langs Hommerterweg (vanaf de Amstenraderweg tot Patersweg Hoensbroek) verwijderen. Knippen, verwijderen e.d. kan dan achterwege blijven.
- Dat de Limburger weer trots wordt om Limburger te zijn.
- De baas te ruilen voor democratie
- De cultuur, veiligheid en omgeving
- De nieuwe overheid
- De zorg en bezigheden voor ouderen en de schooljeugd
- Dierenwelzijn, onder meer verbieden van alle jacht. Tegengaan van klimaatverandering, onder meer GEEN uitbreiding MAA. Mensenwelzijn, onder meer geen uitbreiding MAA en geen uitbreiding geitenhouderijen.
- Duurzaamheid (5x)
- Duurzaamheid en vernieuwing
- Duurzame autonoom rijdende mobiliteit
- Duurzame energie en werkgelegenheid
- Duurzame energie. Alle huizen standaard zonnepanelen.
- Duurzame werkgelegenheid
- Economie
- Economie/innovatie, jeugd en veiligheid
- Economisch systeem dat lokaal, circulair en duurzaam is. Klimaatverandering wordt bij iedere beslissing en discussie betrokken, incl. het achterliggende economische systeem dat op dit moment alleen op groei is gericht.
- Economisch, mobiliteit en veiligheid
- Economische ontwikkeling
- Een einde aan de intensieve veehouderij, en MAA sluiten
- Een gezo
- Een samenleving waarbij voor iedereen een plek is of wordt gecreëerd
- Eenduidig en duidelijk verkeersbeleid en mobiliteit / werkgelegenheid

- Energie transitie
- Euregionale samenwerking, economie, mobiliteit
- Euregionale versterking een samenwerking. De kracht van Limburg is dat het aan twee maanden grenst en daarmee dus een interessante regio van Nederland is op velerlei gebied.
- Extra veiligheid op straat
- Geen gelukzoekers en Marokkanen naar Limburg toe.
- Geld verspilling aan waardeloze onderwerpen beter besteden aan ouderen
- Gelijkheid
- Gezien de krimp van aantal inwoners te proberen om mensen uit andere Nederlandse provincies naar Limburg te krijgen om zich hier te vestigen.
- Gezondheid, milieubewustzijn en digitale vaardigheden
- Goede balans tussen landschap en groene economische bedrijvigheid.
- Gratis busvervoer voor 65+
- Grotere gemeenten, Opheffen van de bestuurslaag Provincie, Rol en bijdrage waterschappen, Uitrollen mijnwater en glasvezel.
- Heerlen weer leefbaar maken, winkels
- Heldere keuzes t.a.v. economie, wonen, zorg en bestuur
- Herindeling
- Herindeling gemeentes
- Herinrichten bestuurlijk Limburg. Slechts nog drie gemeenten of regio's en de provincie laten vervallen.
- Herinrichting middelgrote stedelijke gebieden met thema's
- Het veranderen van de beperkte en ambtelijke Calimero mentaliteit in Limburg. Deze mentaliteit staat in de weg dat op welk van de onderstaande onderwerpen ook maar wordt ingezet, dit geen succes zal worden.
- Het verbieden van stakingen.
- Het weer betrouwbaar worden van de overheid en politiek.
- Het weer woonbaar maken van binnensteden. Groen, kleinschaligheid waar mogelijk terugbrengen, meer doe samen met onze buitenlanden, limburg niet overleveren aan de evenementen maffia.
- Hoger opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen en provinciale verkiezingen.
- Hoogwaardige werkgelegenheid en verbetering van onderwijs
- Iedere burger is waardevol en ieder moet de mogelijkheid krijgen op zijn of haar manier evt. aangepast te leven. Gerespecteerd worden door en voor hetgeen hij voor en met zijn omgeving doet.
- Innovatie alternatieve energie bronnen/transport
- Internationalisering, Duits en Frans onderwijs op basisschool
- Jeugd
- Jeugdhulp en jeugdzorg verbeteren.
- Klein schaligheid en meer politie
- Kwaliteit van leven (4x)
- Kwaliteit van leven, maar vooral gelet op de onderkant van de samenleving
- Leefbaar platteland en kleinschalige (boeren)bedrijven, daarnaast groene kernen en groene steden. Meer gemeenschapszin creëren, zorgen voor en met elkaar.
- Leefbaarheid
- Leefbaarheid binnensteden
- Leefbaarheid en duurzaamheid; SAMEN-leven
- Leefbaarheid en milieu
- Leefbaarheid in al z'n vormen

- Leefbaarheid in Heerlen
- Leegstand en reorganisatie winkelcentra, kleiner, meer groen met woningbouw voor senioren
- Leegstand oplossen, kansen creëren door lager opgeleide proactief te verbinden met hoger opgeleide. Veel meer een begeleidende rol in het handreiken van de minderbedeelden en diegene die zorg nodig hebben. We weten elkaar te weinig te vinden. Binnensteden aantrekkelijker maken door jongeren te laten meepraten over de invulling ervan.
- Limburg wonen en werken
- Logistiek, economie van de toekomst
- Lokale zwembaden
- Luisteren naar de burger
- Maakindustrie, aantrekken van buitenlandse bedrijven actief in de maakindustrie
- Meer eurregionale samenwerking, max 5 gemeenten binnen zuid-limburg en een hoge snelheidslijn naar de randstad
- Meer groen
- Meer internationale karakter van de regio en bijbehorende bereikbaarheid
- Meer investeren in de verbinding tussen de steden Aken, Luik en Zuid-Limburg
- Meer politie voor buurtpreventie
- Meer veiligheid in verkeer
- Meer werk gelegenheid
- Milieu
- Milieu m.b.t. klimaatverandering
- Milieu, bereikbaarheid, sociale aspecten, zorgverbetering
- Milieu, veiligheid, corruptie binnen de politiek, opkomen voor de "gewone" mens, armoede de gemeente/provincie uit, woekerlonen binnen ambtenarij bestrijden!
- Milieu, dierenwelzijn,
- Milieubeheer, met name met betrekking tot geluid
- Milieubescherming
- Minder gegraai uit overheidsgeld
- Minder prestigeprojecten, meer betaalbare woonruimte. leefbaarheid. verloedering. alternatieve woonvormen voor meerdere generaties in een huis/levensloopbestendigheid. financiële druk verlagen voor lage en modale inkomens. enz enz.
- Mobiliteit
- Mobiliteit algemeen, steden ondersteunen met ingezette keuzes (Heerlen cultuur stad, M' tricht toerisme, Roermond shopping, Venlo Transport) criminaliteit bestrijding. Welzijn inwoners
- Mobiliteit, werkgelegenheid, instroom imigranten
- Natuurbeheer
- Natuur
- Natuur & milieu, verbinding van de samenleving
- Natuur, milieu, bereikbaarheid met betaalbaar OV, cultuur
- Natuur/ cultuur behoud, overlast immigranten/ criminaliteit, opleidingsniveau en werkgelegenheid
- Natuurontwikkeling en educatie
- Nog meer interactie met Duitsland en België en gebruik maken van onze unieke geografische ligging
- Onderlinge samenwerking denken buiten de eigen grenzen
- Onderwijs en het scheppen van banen zodat de jeugd voor Limburg behouden blijft
- Onderwijs en het scheppen van banen, zodat de jongeren voor deze regio behouden blijven
- Onderwijs, veiligheid, zorg (2x)
- Ontwikkeling van vernieuwende technieken op het terrein van energie en data

- Op meer AOW en Pensioen
- Op veiligheid in dewijken.
- Openbaar vervoer uitbreiden
- Ouderen beleid en hulpmiddelen, Educatie, Openbaarvervoer gratis maken, invaliden infrastructuur verbeteren en meer.
- Participatie voor alle leeftijden
- Plaatsing windmolens en zonnepanelen, kleinschalige duurzame landbouw in evenwicht met omgeving, voldoende betaalbare woningen en vooral niet alles willen maar keuzes maken.
- Positieve Gezondheid, Jongeren op Gezond Gewicht, Bewegen en Sporten
- Problemen in verkeer door de voortdurende wegwerkzaamheden her der , waardoor mensen vaak vele km's moeten omrijden en vertraging hebben om op hun plaats van bestemming te komen.
- Profilering als grensprovincie, werkgelegenheid ontwikkeling van Venlo als logistieke hub, avantis heerlen als productie en kennis centrum, maastricht als denktank en bourgondische hoofdstad.
- Provinciaal energiebedrijf en zonnecellen lang de snel-/autowegen (route soleil)
- Psychiatrische mensen
- Samen en niet 4 jaar die richting en het wordt door de volgende weer afgebroken
- Samenwerking in de Euregio, m.b.t. scholing, werkgelegenheid en innovatie
- Schone energie en kennis instituten
- Seniorenwelzijn
- Snelle treinverbindingen met de Euregio
- Sociale zaken: Armoedebestrijding, gezondheidsbevordering, onderwijsverbetering, ...
- Solidariteit en compassie - doorontwikkelen van bourgondisch/katholieke kernwaarden
- Sport
- Sprong in DE Digitale toekomst
- Stadstuinen
- Sterke promotie van Limburg, Actieve bedrijvenacquisitie, Meer samenwerking Euregionaal
- Stimuleren van economische ontwikkeling
- Structurele Ontwikkeling van cultuur zoals zingen bij de jeugd, bibliotheek in de brede zin zoals laaggeletterdheid en ontsluiten eenzaamheid. Mensen meer betrekken, misschien gedwongen bij maatschappelijke ontwikkelingen
- Synergie van algemene voorzieningen, mogelijkheden energie, vervangen aardgas door...
- Toegankelijkheid, Agenda 22 en VN verdrag, Openbare toiletten
- Toerisme (4x)
- Toerisme en cultuur
- Toerisme en cultuur, stadsontwikkeling (oplossingen tegen leegstand van winkels en kantoorpanden
- Toerisme gezien de mooie natuur, de heuvels en dalen. Uniek voor Nederland. De gastronomie hoort hier vanzelfsprekend bij.
- Toerisme in Parkstad, sterk compact wijkgebied met grote bekende winkelketens, betaalbaar parkeren, evenementen
- Toerisme en Logistiek
- Ve
- Veiligheid (4x)
- Veiligheid en de Natuur
- Veiligheid en leefbaarheid
- Veiligheid en zorg
- Veiligheid voor mij zelf en mijn medemens
- Veiligheid, jeugdproblematiek (straatmedewerkers, bezigheden, actief optreden tegen overlast)

- Veiligheid, verkeer, werkgelegenheid
- Veiligheid.. ouderen..zwembad in Heerlen
- Verbeteren van sociale cohesie in wijk, dorp en stad en de gezondheid verbeteren
- Verbeteren verbreden van de wegen
- Verbetering uitstraling Parkstad
- Verbetering werkgelegenheid en gezondheidszorg
- Verduurzaming (2x)
- Verhogen levensstandaard
- Verkeer en veiligheid
- Verkeer en vervoer
- Verkeersveiligheid
- Verkeersveiligheid, respectievelijk de mentaliteit van de bestuurders!
- Verminderen van files van en naar Eindhoven
- Verminderen van geluidshinder van vliegverkeer boven Limburg, van evenementen cq festivals
- Versterken Limburg Branding en herindelings Parkstad
- Versterken van de unieke Limburgse natuurwaarden.
- Versterking van regionale economie en aantrekking werkgelegenheid, versterking economische banden met omliggende buitenlandse regio's, loslaten beperking woningbouw in Zuid-Limburg1
- Vervoer en transport van mensen met elektrische treinen auto's bussen
- Visie van Limburg en hoe te investeren in steden om ze meer op de kaart te zetten. Voornamelijk is er veel leegstand in de steden van zuid Limburg oa Sittard, heerlen
- Voortvarend uitrollen van toeristisch planbeleid. Sterk inzetten op verduurzamingsbeleid en energiebeleid. Kritisch heroverwegen uitbreiding vracht-en passagiers vluchten op Maastricht airport afgezet tegen overlastveroorzakers factoren. Fijnstofbeperkingsbeleid. Milieubeleid. Leefbaarheid binnensteden.
- Wegennet in het bijzonder fietspaden. Erg slecht onderhouden
- Welvaart voor de bewoners. Werkgelegenheid, goed onderwijs, milieu. Meer daadkracht en een positieve instelling van de burgers.
- Werk, sociale cohesie, verdraagzaamheid
- Werkgelegenheid jongeren en betaalbare sociale huisvesting ouderen
- Werkgelegenheid (7x)
- Werkgelegenheid ,vliegveld
- Werkgelegenheid en bedrijven aantrekken
- Werkgelegenheid en bestrijding van drugscriminaliteit
- Werkgelegenheid en het aantrekkelijk maken van de grotere steden zoals Heerlen en Sittard zodat jonge hoog opgeleide mensen er ook kunnen werken en wonen.
- Werkgelegenheid en opleidingen
- Werkgelegenheid en sociale cohesie
- Werkgelegenheid voor 40 plussers met MBO
- Werkgelegenheid voor hoogopgeleide jongeren
- Werkgelegenheid, meer daadkracht van burgers
- Wind en zonnenergie
- Winkelleegstand
- Wonen en werken over de (euregio) grens eenvoudig maken.
- Wonen ipv winkels en kantoren
- Woongegelegenheid voor starters en betere begeleiding voor jeugd en gehandicapten (2x)
- Woz en kwaliteit van leven
- Zichtbaarheid / imago van de provincie
- Zorg

- Zorgen dat jeugd in Limburg blijft. Geen extra groei, maar goede banen.
- Zwerfvuil vn,

Weet niet (11%)

Toelichting

- Ik zou
inzetten
op:
- (telefoonnummer respondent)
  - Als dit niet gebeurt liggen we er helemaal uit.
  - Als fietser ben je voor automobilisten vaak (letterlijk) lucht. Voorrang verlenen (vooral vanuit in/uitrit) aan rechts/fietspad/voorrangsweg. Terwijl je aangekeken wordt met een blik van "wat heb ik met jou te maken", rijden ze je (bijna) overhoop.
  - Als ik kijk naar onderzoeken die allemaal worden gedaan voordat een project wordt uitgevoerd, prima, kost handenvol geld. Hoe kun je dan met droge ogen als bestuurder dit gewoon naast je neerleggen en gewoon doorzetten zonder extra overleg. Dit riekt naar overmoed om zelf bekend(er) te worden? In de geschiedenisboeken terecht te komen? Kijk maar naar het Maankwartier. Alles in de stad gaat kapot, een gebouw wat totaal niet past. Wel in de huidige tijd! Het is helemaal naar binnen gekeerd, net als de politiek op zichzelf staat en de burgers al lang niet meer van belang zijn.
  - Als ik nu zie hoe de zorg met al die "kinderen" gaat.....ik houd mijn hart vast, als ik dadelijk aan de beurt ben om verzorgd te worden.....het is nu al zo slecht!!!!!!
  - Als Limburger bevindt ik mij regelmatig onder mensen van andere provincies. Vaak merk ik dat er een bepaald vooroordeel klaar ligt over Limburg(ers) en eerlijk gezegd worden wij vaak niet serieus genomen. Als er nationale evenementen plaatsvinden, valt Limburg vaak buiten de boot. Als het weerbericht op de televisie komt, valt Zuid-Limburg op de weerkaart van Nederland regelmatig weg. Waar Brabant vaak als 'zuidelijkste' gezellige provincie wordt gezien, is Limburg vaak een vergeten kindje.
  - Als vrijwilliger bij een hulpverlenende instantie valt mij al vanaf het begin op hoe groot de armoede is onder de autochtone inwoners van Heerlen en omstreken. Laten we ons daarvoor eens sterk maken i.p.v. nog leukere voorzieningen te treffen voor economische vluchtelingen die betaald worden van de belastingcenten van autochtonen.
  - Be
  - Burgers willen graag meedoen aan duurzame energie bv. zonnepanelen, maar mensen in sociale woningbouw hebben vaak de middelen niet om zonnepanelen en/of zonneboiler aan te schaffen. Voorlichting en samenwerken met energiebedrijven en woningcorporaties is van essentieel belang.
  - Cultuur levert een grote bijdrage aan de lokale samenleving. Cultuur heeft een maatschappelijke waarde.
  - De provincie gaat verpauperen als we niet oppassen
  - Door de komende jaren in te zetten op een hogere opkomst bij gemeente en provinciale verkiezingen creëren je meer betrokkenheid bij de inwoners .
  - Door subsidie en goedkope lening de huizen beter isoleren / zonnepanelen
  - Er is een grote kloof in de samenleving tussen welgestelden en anderen. Welgestelden gaat het steeds beter en de anderen raken uit het zicht. Stadstuinen zijn een probaat middel om elkaar te leren kennen. En helpt de minder bedeelden om aan groente en fruit te komen.

- Er moet zeker draagkracht zijn. Maar soms kan het ook met een duwtje de goede kant op gaan. Dat Landgraaf nog steeds apart is van Heerlen, vind ik gezien het aantal inwoners per gemeente, niet nodig. Ik heb zowel in Heerlen als Landgraaf jaren gewoond; het voelt precies hetzelfde aan. Dus samenvoegen kan m.i. Heel goed.
- Er wordt geroepen dat de arbeidsmarkt aantrekt, maar als MBO'er die net de 40 voorbij is zie ik daar weinig van. Tegenwoordig lijkt het wel of je minimaal HBO moet hebben om achter de vuilniswagen aan te lopen. Het UWV biedt alleen omscholing tot ICT'er aan, daar ligt echter niet mijn kracht. Je kunt altijd productiewerk gaan doen, maar ik heb jarenlang hetzelfde administratief werk gedaan waar ze nu opeens HBO voor vragen (en ik dus niet in aanmerking kom).
- Er zijn alternatieven genoeg welke aandacht mogen krijgen. Momenteel is men veel te gefixeerd op wind en zonne energie
Laat de bedenkers van alternatieven aanzet.
innovatie transport
andere manieren open stellen voor het goederen vervoer, niet alleen over t spoor en water maar bijv onder de grond.
Limburg was toon aangevend in de tijd van de mijnen dit dient terug tekomen, niet het achter gebleven jongetje van de klas blijven!
- Eurregionale samenwerking: potentieel van 4 miljoen klanten voor winkelen, attracties etc
max 5 gemeenten: Limburg en met name Zuid-Limburg zou eigenlijk één grote gemeente moeten zijn zoals ooit voorgesteld als Zuidstad, dat zal nog een stap te ver zijn maar samenvoegen is absoluut noodzakelijk om van het dorpspolitiek denken af te komen en verspilling van belastinggeld,
hoge snelheidslijn: een snelle verbinding naar de randstad kan positief werken om Limburg als woonruimte te 'verkopen', als potentiële klanten voor 1 dagstoerisme te trekken en voor mensen uit Limburg om in Randstad te werken.
- Het tegengaan van de "verhuftering" van de (Limburgse) samenleving en de (letterlijke) wegwerpcultuur van rommel in de natuur/ buitengebied, maar ook in de woonkernen.
- Het welzijn van senioren heeft invloed op de zorgkosten.
- Hiervoor is het nodig om voor een breed spectrum aan voor inwoners relevante zaken aandacht te hebben. Dus zowel aandacht voor economische aspecten als voor culturele- en leefbaarheidsaspecten en het vinden van een goede balans hierin.
- Kijk naar vliegveld luik eerst een grasveldje nu een economisch bolwerk
- Limburg is een lappendeken van kleine gemeenten. Zelfs de "grote" gemeenten hebben binnen afzienbare tijd onvoldoende capaciteit en kennis om hun takenpakket uit te voeren. Er wordt thans voor grote bedragen allerlei figuren ingehuurd om de zaak aan de gang te houden. Dit wordt een onhoudbare situatie. Door het huidig navelkijken komt bij de kleine gemeenten niets meer van de grond. Zie de financiële situatie.
- Maak het de mensen makkelijk om van de ene stad naar de andere te geraken zonder gebruik te maken van de personenauto,
- Mensen hebben behoefte aan zwembaden in hun dorp of stad. Men wil niet te hoeven reizen naar mega zwembaden zoals Maastricht welke ook nog eens te hoge huur aan verenigingen vragen.
Meerdere zwembaden betekend ook meer leefruimte voor verenigingen
- Mensen moeten weer met elkaar (durven) praten. Dat kan bijv. door stimuleren verenigingsleven en sportverenigingen

- Met namen in Heerlen spits het zich meer toe op de jongeren van 16 tot 35 jaar
- Niet van alles een beetje maar durven kiezen.
- Nu de beslissing is genomen om de gaswinning in Groningen te stoppen is het moment aangebroken om radicaal het roer om te gooien en Limburg te verduurzamen.
De klimaatverandering is duidelijk voel- en zichtbaar geworden en het is vijf over twaalf inmiddels...dus tijd om er echt iets aan te doen!
- Onverantwoorde bemoeienis van de bonden, en als het te laat is, janken dat het hun schuld niet is.
- Op alle gebieden, bedrijfsleven, bouw, huishoudens, rekening houden met welke effecten deze hebben op het milieu/CO2 uitstoot en op de leefomgeving van mensen. Milieu en leefomgeving gaan voor economische belangen.
- Snelwegen 130km/uur onafhankelijk van gebruik aantal stroken. buiten bebouwde kom 80 km en niet afhankelijk van achterstallig (nalatig) onderhoud. Nieuwe rondweg parkstad 1 snelheid (100 of 130 km/uur) Dezelfde belijningen op 1 weg. Zorgt voor doorstroming, bereikbaarheid en duidelijkheid van gebruik van de aanwezige rijstroken.
Meer financiële ruimte en mogelijkheden creëren voor ondernemers die betrokken zijn bij de regio. Niet alleen grote bedrijven die goedkope grond zoeken en de "goedkopere" Limburgers uitbuiten.
- Stop the braindrain...
- Te veel fietsers die het wegennet delen met automobilisten. Dit wordt te druk en zodoende te gevaarlijk.
- Tegengaan van vereenzaming en groei naar een samenleven tussen de verschillende leeftijdsgroepen. Inzetten op de kwaliteit van het leven.
Tevens op een geestelijke en lichamelijke gezondheid en dat stimuleren.
- Teveel vooral bijstandsmoeders zouden best een paar uur per dag vrijwilligerswerk in b.v de ouderenzorg kunnen doen.
- Van het landelijk beleid moeten we het niet hebben. We zullen op provinciaal niveau moeten samenwerken om Limburg aantrekkelijk te maken om er te werken en te wonen. Nu vertrekken alle hoogopgeleiden naar het westen. De prioriteit ligt er om die hier te houden.
- Voedselbanken zouden in een welvarend land als Nederland, dus ook in Limburg, eigenlijk volstrekt onnodig moeten zijn!
- Voor jongeren is het een hele klus om werk te vinden en voor ouderen worden/- zijn de sociale huurprijzen een hele aanslag op het inkomstenbudget.
- Werkgelegenheid houdt mensen in de regio / trekt mensen van buiten de regio aan. Dit is broodnodig om de krimp het hoofd te bieden en ervoor te zorgen dat Limburg niet gaat verloederen.

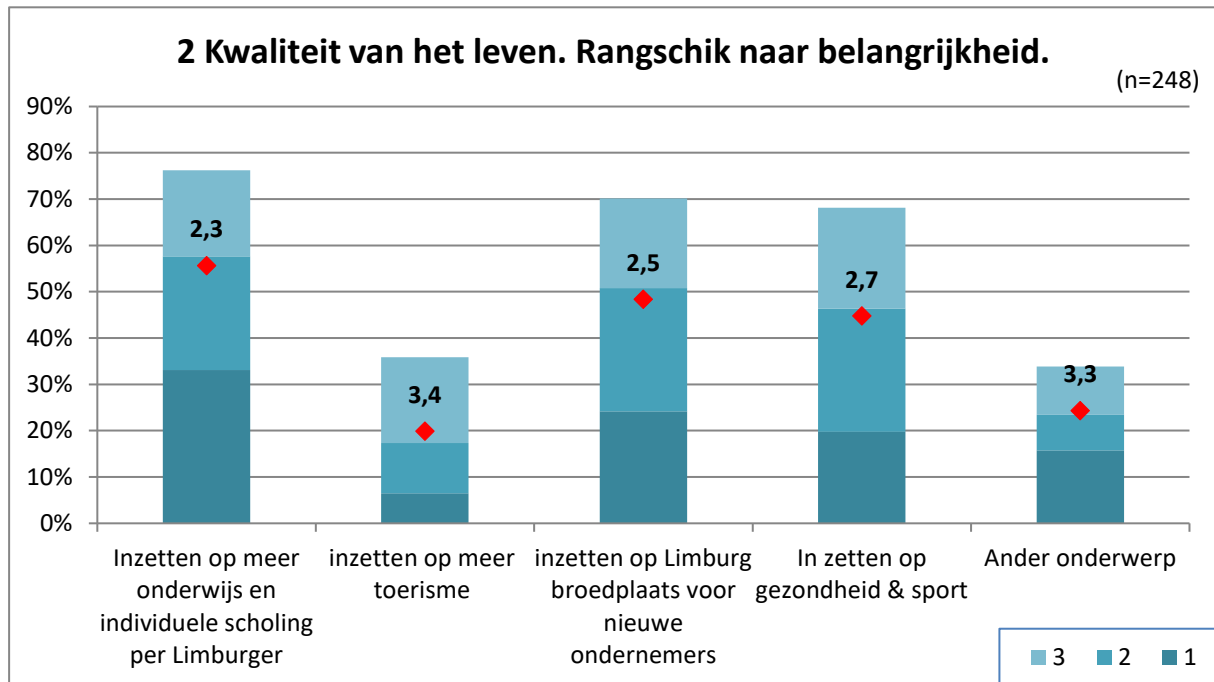
Weet niet.

- Zie vraag 2 en verder

I Kwaliteit van Leven

Dit thema gaat over het verbeteren van de kwaliteit van het leven van de Limburgse inwoner.

Rangschik naar belangrijkheid de onderstaande onderwerpen die behorend tot dit thema: (door op de vierkantjes te klikken kunt u een top 3 maken. Plaats een 1 bij het belangrijkste onderwerp en een 2 bij het op een na belangrijkste onderwerp etc.. Wanneer u op 'Geen voorkeur' of 'Weet niet' klikt dan wordt uw rangschikking gewist.)

Bij vraag "2 Kwaliteit van het leven. Rangschik naar belangrijkheid." wordt "Inzetten op meer onderwijs en individuele scholing per Limburger" het vaakst op de eerste plaats gezet (33%). Dit is ook gemiddeld het hoogst scorende item (2,3).

Ander onderwerp, namelijk:

- (her-)kennen van je eigen kracht en die ontwikkelen en inzetten in de maatschappij.
- Aanpakken van de Natuur Parken en omgeving
- Afbreken van teveel aan woningen, appartementen, leegstaande winkels
- Armoedebestrijding
- Armoede bestrijding en gezondheid
- Armoedebestrijding (2x)
- Bereikbaarheid
- Betaalbare zorgkosten
- Betere Ouderenzorg, Jeugdzorg
- Bij alles streven naar verheffing, bevorderen tolerantie en waardigheid.
- Creëren/stimuleren werkgelegenheid op specialistische gebieden
- Cultuur
- Cultuur naar een hogere waardering brengen door onderwijs
- Dat mensen beter naar elkaar omkijken meer respect krijgen voor ouderen!
- De zorg
- Duurzaam ondernemen
- Duurzaamheid
- Energiezuiniger maken

- Gelijkheid
- Gericht zijn op duurzaamheid
- Groen en milieu
- Groenvoorziening
- Grote (top) bedrijven naar Limburg trekken
- Herinrichting middelgrote stedelijke gebieden met thema's
- High tech
- Hoger gekwalificeerd werk naar Limburg halen.
- InEten op duurzame samenleving maw in balans ppp
- Integratie en respect voor een ieder, verbinden van de bewoners.
- Introduceren basisinkomen
- Inzetten op aandacht en waardering voor mantelzorgers
- Inzetten op een duurzame kleine gemeenschap met respect en transparantie.
- Inzetten op euregionale samenwerking
- Inzetten op minima gezinnen
- Jeugd en jongerenwerk
- Klimaatverandering
- Klimaatverandering/gezonde leefomgeving
- Lagere kosten levensonderhoud
- Levendige binnensteden
- Limburg wordt steeds achtergesteld/ loopt steeds achter als het gast om maatschappelijke ontwikkelingen en initiatieven. Wij lijken hier een ingeslapen volk dat nog steeds sterk paternalistisch geleid wordt. Hoe dit te keren? De Wmo Heerlen StandBy is hiervan een voorbeeld hoe burgers buitenspel worden gezet en alweer de grote paternalistische zorgpartijen het bepalen.
- Logistiek
- Luchtkwaliteit (2x)
- Meer inzetten voor eenzame ouderen.
- Meer natuur en recreatie (grondwinning Sibelco is schande_)
- Milieu, luchtkwaliteit
- Minder gegraai vanuit gemeentes uit overheidsgeld
- Minder tourisme
- Mobiliteit
- Natuurontwikkeling en educatie
- Niet alleen meer onderwijs maar vooral BETER onderwijs
- Nvt
- Ouderenzorg en hulpmiddelen
- Prioriteit geven aan gezonde leefomgeving, schone lucht etc.
- Psychiatrische zorg
- Schone industrie
- Senioren bij meer activiteiten betrekken
- Seniorenwelzijn verbeteren,
- Stadsontwikkeling, creatieve oplossing tegen leegstand van winkels n kantoorpanden (ombouwen tot betaalbare woningen)
- Steden aantrekkelijk maken
- Technische innovatie
- Trots zijn op je plek
- Veiligheid
- Veiligheid en milieu

- Veiligheid (3x)
- Veiligheid: politie heeft te weinig mankracht om burgers een veilig gevoel te geven
- Veiligheidsgevoel verbeteren
- Verbeteren infra, rioleringen aanpakken
- Verbetering (samenwerking) zorginstanties
- Verbinding van onderwijs zorg en ontwikkeling/broedplaats en mogelijkheden
- Verdere versterking economie, uitbouwen Bright Land Campus
- Verduurzaming
- Vergrijzing en studenten
- Verminderen van geluidshinder
- Volwaardige werkgelegenheid voor iedere burger, dus ook mindervaliden en jongeren die iet volledige opleidingen hebben gestopt.
- Werkeloosheid
- Werkgelegenheid (3x)
- Werkgelegenheid algemeen (2x)
- Werkgelegenheid voor hoogopgeleide jongeren
- Winkelcentra beter maken desnoods compacter
- Wonen
- Zie boven - Gul gunnen anno 2018
- Zie hierbovenbij de agenda
- Zorg
- Zorg (ouderwetse bejaardenhuizen weer terug)
- Zorg eerst dat ook de autochtone burger wat meer te besteden krijgt, dat hebben ook wij verdiend!!!!
- Zwenvad

Toelichting

- *3 : Cultuur als wekelijks vak introduceren, beginnend bij basisonderwijs. Er is te weinig draagvlak voor club-cultuur, denkend aan de harmonie t/m schilderclub. Dan komen de mensen ook weer "van de bank" in de avonduren.
- Adequaat onderwijs laat vooruitziend en goed bestuur zien. Het is een schande hoe hier de laatste decennia mee omgesprongen is. Inzetten op gezondheid en sport is belangrijk omdat dit een betere manier is om te bezuinigen op zorg dan tot nu toe gedaan is. Startende ondernemers steunen is van groot belang om de economie draaiende te houden. Er zijn, vooral in Heerlen, politieke partijen die dit gevoeglijk vergeten.
- De A76 slipt dicht; dat is zorgelijk voor bedrijfsactiviteiten en woon/werkverkeer van en naar de Duitse grens
- De kansen voor de jeugd om zich te ontwikkelen moeten gestimuleerd worden. Ouderen en middenmoot moeten een plek krijgen in de samenleving
- De vergrijzing gaat heel hard, de studenten die buiten Limburg zijn, komen niet meer terug, omdat hier geen baan te krijgen is. Daarnaast verdient men in Limburg minder dan in de Randstad. Het is hier ook niet echt aantrekkelijk meer. Vervoer per auto duurt lang, een tram is er niet en ontwikkeling woon-werkverkeer stagneert doordat niemand in Den Haag duidelijk kan maken wat broodnodig is.

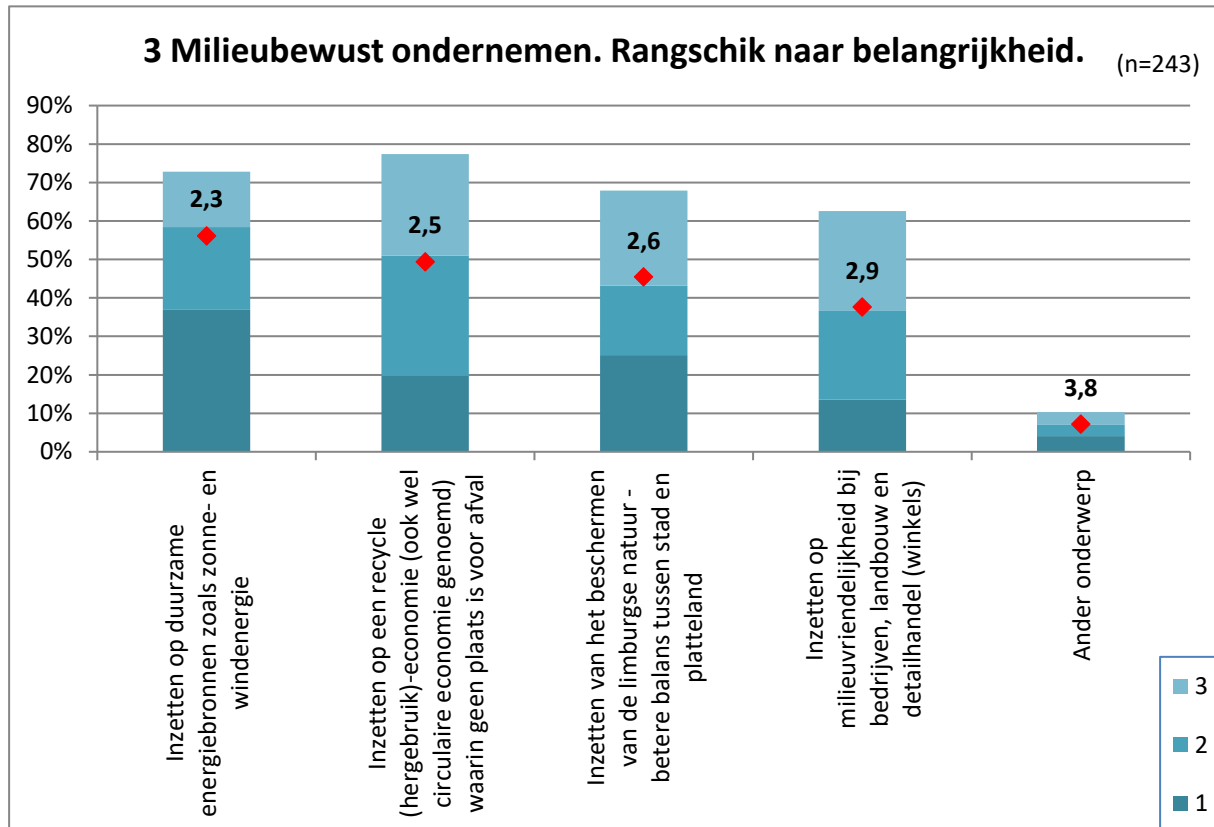
- In Limburg wordt veel laaggeschoold gecreëerd. Al die blokkendozen vooral in Noord Limburg zullen op enig moment nagenoeg geen arbeidsplaatsen meer bieden omdat de processen geautomatiseerd worden. Dit betekent veel werkloosheid in de lagere loonklassen. We moeten inzetten op gekwalificeerd werk op HBO en hoger niveau. Die bedrijven zorgen ook voor werkgelegenheid in de lagere salarisschalen.
- Is al duidelijk genoeg.
- Meer hoger opgeleide Limburgers zorgen voor een aangenaam leef en recreatie gebied
- Meer hoogwaardige werkgelegenheid creëren
- Onderwijs en gezondheid en sport zijn uiteraard ook belangrijk.
- Op veel vlakken loopt Limburg regelmatig achter. Het OV is hier een goed voorbeeld van: als je eenmaal in hogere provincies het OV hebt meegemaakt, is het hier vaak een stap terug in de tijd. Elektrische bussen, elektronische toegangspoortjes, nachtbussen/treinen etc. Inzetten op nieuwe ondernemers en die nieuwe ondernemers hier houden door bij de tijd te blijven, zal de vergrijzing tegen gaan.
- Wanneer je begint met scholing en opvoeding (van jongeren én volwassenen) zit je aan de pro-actieve kant van zaken/problemen aanpakken.
- Wij leven van een modaal inkomen met een eenvoudige koopwoning. We hebben geen honger, maar ook weinig speelruimte. Onze kinderen gaan straks studeren maar sparen is nauwelijks mogelijk terwijl de kosten voor een studie alleen maar toenemen en studiefinanciering alleen nog maar lenen is. Met een chronisch zieke in het gezin en 300 euro per maand zorgpremie krijgen we het eigen risico nauwelijks rond. En dat terwijl hier in Heerlen miljoenen over de balk gesmeten worden aan IBA, een nieuw stadskantoor (met zoveel leegstand en verloedering van kantoorruimten), en nog zoveel meer zinloze zaken. Onze zoon moet naar een psycholoog omdat de druk van school, social media enz hem 's nachts bezighouden. Hij krijgt meteen een stempel/dossier via 1 gezin/1 plan bij jeugdzorg. We moeten eerst op de wachtlijst, een verwijzing van de huisarts (dat snap ik nog), maar vervolgens eerst toestemming van de gemeente krijgen. Ik kan zo nog wat voorbeelden afraffelen. De druk is hoog. Mijn man werkt in een ziekenhuis, waar hij steeds ongelukkiger wordt door wanbeleid en door de protocollen het bos (de patiënten) niet meer ziet... Maar van baan wisselen is onmogelijk door alle onzekerheden die dat weer oplevert. Omscholen is te duur en komt weer bovenop alle stress. Er zijn vast zaken in het Limburgse beleid die de druk op ons (en vele gezinnen met ons) kunnen verlagen. Veel subsidie voor kunst en cultuur is altijd goed, maar helaas is het steeds dezelfde elitaire groep die daar voordeel van heeft en hier gebruik van maakt. Met een gezin naar het theater bijvoorbeeld betekent zware bezuinigingen voor een maand of 3. Wij moeten keuzes maken, maar ook de provincie kan keuzes maken om onze levenskwaliteit te verhogen.
- Zie ook toelichting vraag 1.

II Milieubewust ondernemen

Ondernemers bouwen, investeren, maken spullen, kweken groenten, houden koeien enz. Kortom ze bedenken allerlei manieren om geld te verdienen. Om Limburg minder afhankelijk te laten zijn van kolen, olie & gas en minder CO2 uit te stoten zouden ondernemers maatregelen moeten nemen.

Welke maatregelen vindt u het belangrijkste? Rangschik naar belangrijkheid de onderstaande onderwerpen die behorend tot dit thema: (door op de vierkantjes te klikken kunt u een top 3 maken. Plaats een 1 bij het belangrijkste onderwerp en een 2 bij het op een na belangrijkste onderwerp etc.. Wanneer u op 'Geen voorkeur' of 'Weet niet' klikt dan wordt uw rangschikking gewist.)

Bij vraag "3 Milieubewust ondernemen. Rangschik naar belangrijkheid" wordt "Inzetten op duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie" het vaakst op de eerste plaats gezet (37%). Dit is ook gemiddeld het hoogst scorende item (2,3).

Ander onderwerp, namelijk:

- Alle aspecten dienen in harmonie aan bod te komen. Alles is nodig om transitie te kunnen laten plaatsvinden
- Andere energiebronnen dan zon en wind
- Beperken van de 24uurs mentaliteit bij bedrijven, die is erg ongezond voor mensen
- Biologische land- en veeteeltbedrijven op kleine leest geschoeid, geen kippenflats/varkensflats.
- Culinair bourgondisch leven in limburg met vegetarisch eten uit euregionale gebied
- Gebruik maken van al bestaande gebouwen. Dus niet slopen en nieuwbouw maar verbouw
- Gevolgen van verkeer en vervoer
- Groen leven is de mode.
- Inkrimpen veestapel
- Inzetten op duurzaam gedrag van burgers: niet vliegen, geen dierlijk. eiwit, geen rommel kopen

etc.

- Inzetten op efficiënte communicatie op dit thema
- Inzetten op milieuvriendelijkheid bij de gemeente en provincie! Geef het goede voorbeeld zodat de burger ziet wat je bedoelt
- Inzetten op waterstof op allerlei gebied
- Meer duurzame energie voor huishoudens
- Mijnwater
- Nederland moet niet als het beste jongetje van de klas CO2 bezuinigen
- Nog meer groen.
- Overheid geef het goede voorbeeld. Minder geld naar Den Haag maar de gemeenschappen in het land. En stop de wekelijkse verhuizing van Brussel naar Straatsburg.
- Plastic zak herinvoeren.
- Sociale innovatie
- Steden weer leefbaar maken!
- Technische vooruitgang.
- Toezicht bij bedrijven en landbouw en ook echt boetes durven te geven.
- Vergroening van sociale huisvesting. Veel verloedering, gebruik van milieu-onvriendelijke materialen. Heerlen heeft alle struiken vervangen voor gras om groenonderhoud goedkoper te maken. Burgers zijn bij deze keuze niet betrokken, gras is milieuvriendelijk zeker nu deze 'grasmatten' bijna wekelijks gemaaid worden met een stinkende kooimaaiër op diesel. Fijnstof! Tuinen van huurders, beleid van corporaties is niet gericht op milieu en de waarde van groen.
- Waterstof en infrastructuur, minimaal 30 pompen in 2020 in heel Limburg
- Weg met vliegveld beek
- Zelfvoorzienend maken van consumenten

Toelichting

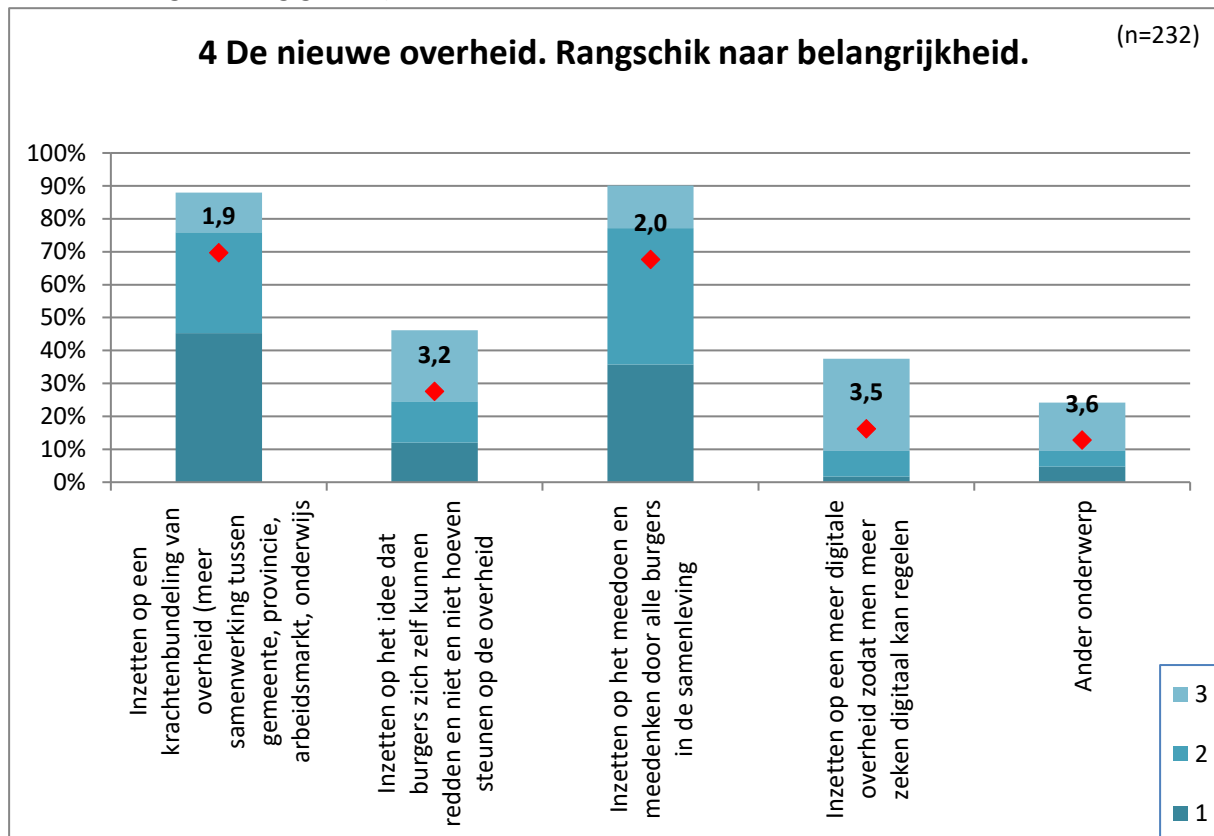
- *3: Groen leven is de mode. Nu moet het nog het algemeen bewustzijn binnensijpelen. De provincie zou eenzelfde uitstraling voor groene ondernemers kunnen introduceren waarbij het ijkpunt op gezamenlijk groen ligt ipv de verschillen te benadrukken. Vooral in de binnensteden zou dit aandacht kunnen trekken.
- Als inwoner van Heerlen ben ik zeer content met het aanwezige groen (Aambos, Caumerdal, Weltervijver, Imstenraderbos, Schrieversheide en de Thun. Maar ook met de plantsoenen, parkjes en bloembakken. Overigens zijn er nog voldoende plekken waar bomen mogen worden geplant. Vorenstaande is weliswaar geen taak van een ondernemer maar in dit bestek zie ik de overheid (gemeentelijke/provinciale) even als ondernemer.
- De natuur is iets wat Limburg uniek maakt en zeker behouden moet worden. Dit kan onder andere door zuinig om te gaan met spullen/ruimte. Door meer mensen handreikingen aan te bieden om zelf een manier te vinden om zelfvoorzienend te zijn, zorgt ervoor dat de ondernemers zelf minder maatregelen hoeven te nemen. Door mensen bijvoorbeeld hun eigen groente te laten kweken, hoeft er minder getransporteerd te worden, minder groente verspild te worden etc.
- De steden lijden aan bloedarmoede. De overheid plakt alleen pleisters. Coupeer de macht van de projektontwikkelaars en geef ruimte aan sociale ontwikkelaars. Op alle gebieden.
- Duurzame energie kan ook op andere plekken; Groningen als de duurzame energie provincie. Leg je focus op wat past en eigen is aan Limburgse provincie

- Een overheid en bestuur die beginnen met voorbeeld te geven. Alles van de gemeente en overheid had voorzien moeten zijn van led-verlichting, ook de straatverlichting! (Op Ameland heeft men fietspaden die in het donker bijna niet zijn te zien, maar als fietser zie je precies waar je rijdt) Groene verlichting, zodat mens én dier in de avond en nacht niet meer worden overprikkeld.
- En graag ons recht op schone lucht en rust respecteren! De Awacs die niet 1 rondje vliegt, maar tussen 6 en 10, vaak meerdere keren per dag. En dat op 1000 meter boven ons hoofd. Het geluid onderbreekt elk gesprek en de uitstoot van die oude, kerosine zuipende boeiings wordt uitgewaaid over onze biologische (moes)tuinen. We ademen dat in. Het vliegverkeer in Luik en Beek neemt jaarlijks, zo niet maandelijks, toe, met alle lawaai en uitstoot vandien. Het aantal auto's en verkeer blijft toenemen, ook weer herrie en vervuiling. Het ov daarentegen is onbetaalbaar en geminimaliseerd door veel te krappe aanbestedingen. De toename van het aantal zonnepanelen door subsidies is fijn, maar wanneer worden overheidsgebouwen en kantoren en fabrieken energieneutraal? Veranderingen die minder uitstoot moeten opleveren worden tegengehouden door economische belangen. Waar liggen de prioriteiten van de (provinciale) overheid?
- Er wordt nog te veel door de vingers gezien. 1 In het belang van het dorp stad 2 in het belang van het bedrijf, stel je voor we moeten ze een boeten geven. 3 in het belang van de toezichthouder.
- Er zijn betere energiebronnen dan wind- en zonne-energie en beide zijn sterk onderhevig aan verbeterde techniek. Dus daarom heeft dit niet mijn voorkeur
- Graag punt 1 combineren met het inzetten op milieuvriendelijke bedrijven, landbouw, etc..
- Is al duidelijk genoeg.
- Landbouw met mega kippen, geiten, varkens en koeienstallen aan banden leggen. Gezondheid van de luchtwegen van de Limburgse bevolking groot probleem.
- Moeilijk onderwerp omdat ik vind dat, vooral hier in Limburg, wij al zo lang afhankelijk zijn van fossiele grondstoffen en we een groot deel van onze welvaart daar aan te danken hebben. Ik vind ook dat we zoveel mogelijk onafhankelijk moeten zijn van andere landen voor gas en olie. Daarom zouden we voorzichtig om moeten gaan met wat we nog hebben en nieuwe bronnen als zonne- en windenergie moeten gebruiken. Dat neemt niet weg dat ik de drastische maatregelen van dit Cabinet afkeur.
- Wilt u een windmolen in uw achtertuin?
De Willy Wortels van Nederland moeten een elektrische kachel ontwikkelen zoals de huidige gas HR ketel. Ook in dezelfde prijsklasse. Als dat ontwikkeld is zul je zien dat alle daken vol komen te liggen met zonnepanelen. Dan hebben we geen subsidie of goedkope leningen meer nodig.

III De nieuwe overheid

Dit thema gaat over uitdagingen voor het openbaar bestuur (Provincie, Gemeenten, Waterschap), de democratie (politiek actief zijn en regelmatig gaan stemmen) en hoe om te gaan met werknemers.

Rangschik naar belangrijkheid de onderstaande onderwerpen die behorend tot dit thema: (door op de vierkantjes te klikken kunt u een top 3 maken. Plaats een 1 bij het belangrijkste onderwerp en een 2 bij het op een na belangrijkste onderwerp etc.. Wanneer u op 'Geen voorkeur' of 'Weet niet' klikt dan wordt uw rangschikking gewist.)

Bij vraag "4 De nieuwe overheid. Rangschik naar belangrijkheid." wordt " Inzetten op een krachtenbundeling van overheid (meer samenwerking tussen gemeente, provincie, arbeidsmarkt, onderwijs)" het vaakst op de eerste plaats gezet (45%). Dit is ook gemiddeld het hoogst scorende item (1,9).

Ander onderwerp, namelijk:

- 20 jaren plan
- Armoede en vergrijzing, mensen-burgers leiding nodig hebben
- Bestuurlijk Nederland opnieuw inrichten.
- Beter luisteren en raadplegen van eigen burgers
- Betere ondersteuning voor werkende: fulltime zonder zorgverlof is niet combineerbaar voor ouders met kinderen en daarbij een zieke op of oma of beiden
- Betere vergoeding voor vrijwilligers, of in bepaalde gevallen vrijwilligerswerk omzetten naar betaald werk
- Betrokkenheid met de burgers

- Bij 2: hiervoor zijn contacten van burgers met gemeenteraadsleden en leden van de provinciale Staten hard nodig. In Heerlen zijn contacten van gemeenteraadsleden en burgers gewoon nul (m.u.v. de SP).
- Computerscholing gratis voor iedereen
- Dat de overheid de verantwoordelijkheid voor de gezondheid en bestaansminimum voor burgers.
- De beperkte mentaliteit van de Limburgse overheid (proberen te) veranderen
- De burger echt een stem geven. Na de verkiezingen zie je geen Heerlense politicus meer.
- De huidige “krachtenbundeling” wekt veel argwaan, te veel verborgen agendas en belangen veiligstellen
- Een faciliterende en ondersteunende overheid
- Gelijkheid
- Gemeentelijke herindelingen
- Gemeentelijke instellingen bereikbaarder maken. Dus zonder afspraken of internetverwijzing
- Helemaal geen digitale overheid
- Het meedoen en denken van de burgers ook serieus nemen en er daadwerkelijk wat mee doen! Ervoor zorgen dat mensen zich weer betrokken voelen bij de politiek en vervolgens dus ook gaan stemmen!
- Implementatie VN-verdrag rechten van mensen met beperking/ chronische ziekte w.o. aandacht voor psychische aandoeningen. Wmo en Jeugdzorgbeleid kritisch evalueren, het lijkt nieuwe wijn in oude zakken. In hoeverre bepalen burgers het beleid. In Heerlen zijn het de grote zorgaanbieders.
- Infrastructuur. Bijvoorbeeld meer fiets en wandelpaden
- Integratie niet Limburgers
- Invoeren kiesdrempel, zodat versnippering stopt.
- Inzetten dat burgers daadwerkelijk op zich zelf kunnen blijven wonen en gratis hulpmiddelen zoals teapliften en andere aanpassingen verstrekken. En NIET HET IDEE !! Werkelijk doen!
- Inzetten dat er een oudere generatie is welke niet overweg kunnen met de digitale wereld
- Inzetten op een minder digitale overheid
- Inzetten op het terug draaien van decentralisatie van zorg
- Inzetten op minder regelgeving en belemmeringen voor initiatieve burgers. De overheid moet niet alles beter willen weten.
- Juist niet meer digitaliseren, de provincie vergrijsst, houd rekening met oudere bevolking die niet online is
- Kleinschaliger maar wel samenwerken
- Korter bij de burger staan
- Kortere afstand overheid burger
- Leegstand in steden bestrijden durven slopen én durven vernieuwen
- Locale overheid als vraagbaken in de woonwijken, op spreekuur
- Meer buurtsteun in de wijken voor mensen die het nodig hebben
- Meer controle op misbruik van overheidsgeld zoals uitkeringen. Inzetten van werkloze uitkeringsgerechtigden voor onderhoud openbaar groen, straten schoonhouden en helpen als vrijwilligers in zorginstellingen. Iedereen zet zich in voor een betere samenleving.
- Meer luisteren naar de burgers (2x)
- Meer privacy, rem op digitalisering, betere band tussen overheid en burgers, burgers moeten juist WEL op de overheid kunnen steunen
- Minder digitale overheid voor senioren
- Minder geld voor topambtenaren/functies in bedrijfsleven, dan ga je beter om met werknemers

- Nationaal zorgfonds; openbaar vervoer terug naar de overheid; zorg niet overlaten aan particuliere bedrijven
- Nvt
- Ondersteunen en gebruikmaken van mogelijkheden maar met respect voor de burger/client
- Overheid korter bij de burger
- Overheid moet maximaal faciliteren, initiëren. Er moet een meldpunt komen voor zaken die door ambtenaren gesaboteerd worden. Zij moeten prestaties leveren door klantgericht te werken. Kost burgers vaak veel te veel geld vanwege lange procedures. Soms zijn er zelfs geen termijnen aan hun werk gesteld, kan niet. Ze moeten denken en handelen voor de klant en dat ook voor iedereen hetzelfde!
- Rekening houden met zwakkere in de samenleving
- Samenwerking zoeken met het buitenland
- Slagvaardige overheid, bijvoorbeeld in Parkstad
- Stemmen op thema
- Stop de verdere digitalisering voor de geldwolven (verzekeringen/politiek). Steun de lokale kleine overheden, zoals gemeenten en goede initiatieven voor de gemeenschap.
- Uitkijken hoe het mogelijk is om 600.000 euro uit te geven voor een feest voor het 75 jarig jubileum van de oorlog ik kan me die helemaal niet herinneren en wil dat ook niet en dat geld kan beter anders gebruikt worden
- Verklein de rol van de organen en vernieuw ze. Sommige mastodonten lijden aan machtswellust
- Vermindering aantal gemeenten
- Wekgelegenheden bestrijding drugscriminaliteit
- Werknemers veel beter beschermen en meer rechten (lees zekerheid) geven
- Zie toelichting.
- Zie vraag 3
- Zwakkeren in de samenleving (bv ouderen en zieken) blijven zien en steunen

Toelichting

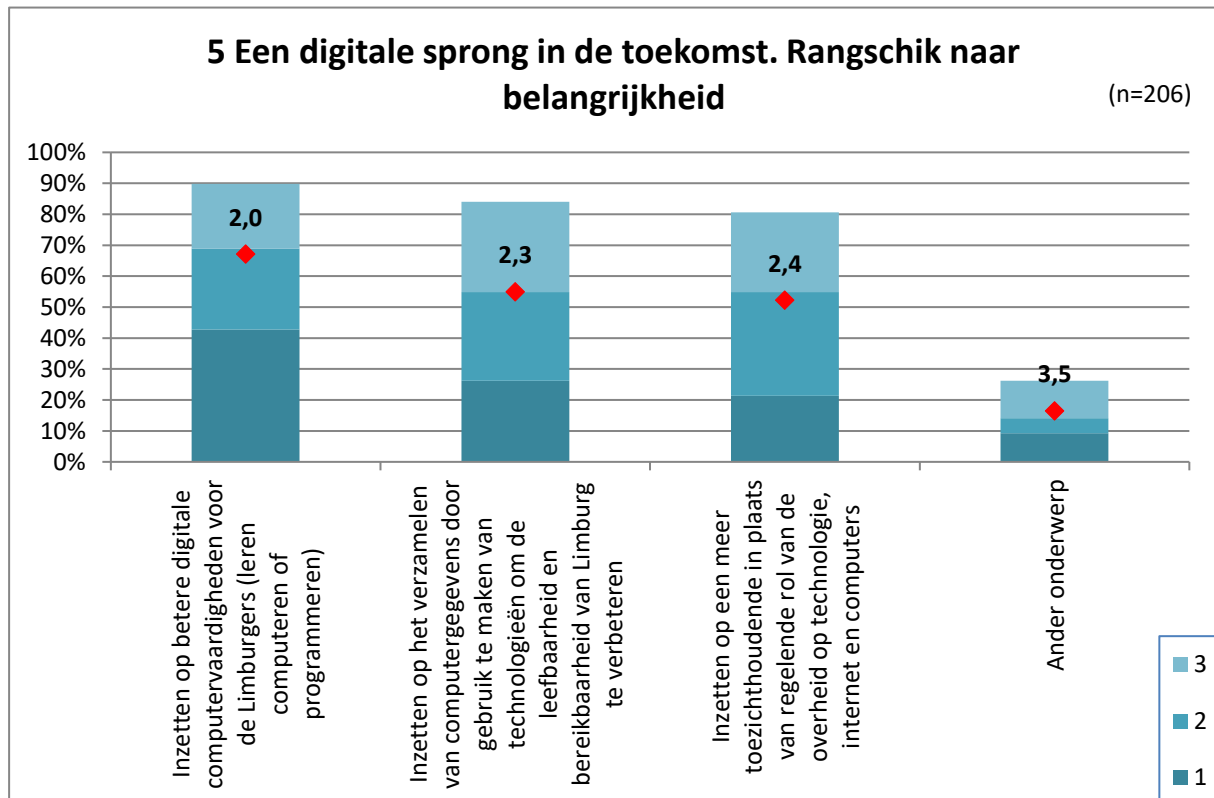
- Digitaliseren is een mooi goed. Hiermee moet de tijd die bespaart wordt door de efficiëntie in processen terug worden geïnvesteerd in meer persoonlijk contact voor diegene die niet zo zelfstandig zijn.
- Er is geen nummer 3 want zelfredzaamheid gaat niet voor elke burger op, sommige mensen hebben steun/begeleiding nodig; meer digitalisering is voor veel mensen te moeilijk ik ben zelf ook al wat ouder, nog niet echt oud, maar ik kan al niet meer alle vernieuwingen bijhouden, laat staan de echte ouderen. Men moet niet helemaal afhankelijk worden van computers want als er eens iets misgaat ben je alles kwijt.
- Het 20 jaren plan zou een lijn moeten volgen waar wij Limburgers over 20 jaar moeten zijn. Iedereen groen, afval nihil, werk en welzijn in balans, eco als levensstijl om de groene provincie een eigen smoel te geven omdat het zo laat zien niet afhankelijk beleid te maken.
- Inzetten op beter Bestuur en samenwerking om mentaliteit van de burgers (weerstand tegen verandering) te verbeteren
- Inzetten op het idee dat burgers zich zelf kunnen redden kan ik mij in principe helemaal in vinden. In die gevallen dat burgers in situaties komen door b.v. arbeidsongeschiktheid, werkloosheid etc., is het uiteraard een taak van de overheid die burgers te steunen. Ik heb wel veel moeite met de bemoeienis en betutteling op allerlei gebieden zoals b.v. alcohol, gebruik van suikerhoudende producten enz., kortom de overheid moet zich niet met ons eten/voedsel bemoeien, Dit is hoogst irritant en werkt ook nog eens averechts.
- Is al duidelijk genoeg.

- Je kunt niet alles aan de burger of overheid overlaten. (Een ouder voedt het kind niet op als dit kind kan doen en laten wat het wil, zonder consequenties) Een overheid kan geen regels naar de burger opleggen, terwijl de overheid de regels consequent schendt. Een sorry is écht niet voldoende. Mensen hebben leiding en een leidraad nodig. Dus loslaten is geen goed plan. Er moet altijd die warme hand in de rug zijn. Maar helaas wordt die ruimte steeds meer ingekort. Waarbij de zwakkeren in de samenleving tussen het wal en schip vallen. Kunnen we als Provincie laten zien hoe het óók kan en dan laten zien dat dat kostenbesparender is dan het getouwtrek tussen overheid-burger-rechtspraak etc.?
- Meedoen en meedenken door burgers slaagt alleen indien men ook doet wat de burger wilt. We willen niet blij gemaakt worden met een dooie mus. Ook als het de politiek niet uitkomt toch doen wat de meerderheid van de burgers wilt. (denk aan referendum over de Oekraïne)
- Overheid moet er juist zijn om te helpen; tegengaan vereenzaming, tegengaan dat mensen in de (financieel) problemen komen, stimuleren dat elkaar ontmoeten mogelijk en betaalbaar is. Dit wel vanuit een afgeslankte SAMENWERKENDE overheid. Toegankelijk maken, eenvoudiger (digitaal) maar vooral actie én reactie. Tevens verantwoording afleggen van het proces en de keuze.
- Wanneer gaat u écht luisteren naar de burger? 44% opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen zou toch alarmbellen moeten laten afgaan over het vertrouwen in de huidige "democratie"?! 99% van de mensen die ik spreek zeggen dat stemmen toch geen zin heeft. Wanneer gaat u investeren in het actief betrekken van burgers. Misschien kunt u eens nadenken over stemmen op thema of onderwerp ipv personen die veel beloven, maar uiteindelijk stuklopen in het huidige systeem.
- Weg met alle gemeenten en de provincie. Van Limburg kun je drie gewesten/regio's maken.

IV Een digitale sprong in de toekomst

Dit thema gaat over dat overal steeds meer computers worden gebruikt. Denk hierbij ook aan computers in de vorm van uw smartphone, robots die steeds meer werk kunnen doen, computers in uw auto die laten zien waar u bent, dat u alles via de computer kan doen (zoals aanvragen paspoort of bouwvergunning) en ga zo maar door.

Rangschik naar belangrijkheid de onderstaande onderwerpen die behorend tot dit thema: (door op de vierkantjes te klikken kunt u een top 3 maken. Plaats een 1 bij het belangrijkste onderwerp en een 2 bij het op een na belangrijkste onderwerp etc.. Wanneer u op 'Geen voorkeur' of 'Weet niet' klikt dan wordt uw rangschikking gewist.)

Bij vraag "5 Een digitale sprong in de toekomst. Rangschik naar belangrijkheid" wordt "Inzetten op betere digitale computervaardigheden voor de Limburgers (leren computeren of programmeren)" het vaakst op de eerste plaats gezet (43%). Dit is ook gemiddeld het hoogst scorende item (2,0).

Ander onderwerp, namelijk:

- Aandacht voor de groep die niet mee kan in snelle ontwikkelingen en waar ook geen werk meer voor is
- Aantrekken van ICT ondernemingen hoog op de prioriteitenlijst zetten.
- Allerlei zaken niet alléén via de digitale weg faciliteren.
- Aub. Niet te groot willen denken. Het moet controleerbaar en beheersbaar blijven. Ik wantrouw hoe langer hoe meer de overheid!
- Behoud van verantwoordelijkheid als overheid en niet verschuilen achter techniek/computer
- Ben niet met een computer opgegroeid en er word nu teveel ervan uitgegaan dat iedereen dat kan
- Beschermen van privacy
- Betere verantwoordelijkheid naar burgers (2x)

- Betrouwbaar digitaal netwerk bij de overheid
- Bevorderen van de transparantie en veiligheid van onze digitale omgeving
- Bij 3: een toezichthoudende rol is pas mogelijk als een regerende rol voldaan is. Tot nu toe blijft de toezichthoudende rol van de gehele overheid zwaar onder de maat!
- Bij de kern aanpakken
- Blijf in de buurten op vaste momenten aanspreekbaar; wijkagent, financieel hulpdienst.
- De burgers leren VEILIG met de computer om te gaan
- De digitale sprong niet overschatten en zorgen dat het de kwaliteit van leven van mensen niet juist slechter maakt. Niet alle veranderingen op dat gebied zijn perse goed.
- Degene (senioren, laaggeletterden) die niet kunnen of willen ook de mogelijkheid geven mee te doen b.v. ouwerwets papierwerk.
- Educatie mbt privacy
- Glasvezelnetwerk uitbreiden.
- Handhaving versterken
- Houdt contact in real life i.p.v. alleen digitaal
- Inzetten om het Opleidingsniveau/werk-en denkniveau van Limburgers te verhogen.
- Inzetten op een menselijke maatschappij waarin gastvrijheid, vriendelijkheid en samenwerken voorop staan.
- Inzetten op het bakken van privacy en het niet doorschieten in controle en beheersing
- Inzetten op menselijkheid en niet op robots!
- Inzetten op regelingen voor een veiliger digitaal verkeer.
- Inzetten op technologie inzetten om de samenleving positief te stimuleren in vooruitgang zoals verkleinen verschil arm-rijk, duurzaamheid, ziekte bestrijding etc.
- Meer privacy, ook digitaal. Liever persoonlijk contact dan online.
- Minder gebruik van de digitale snelweg
- Mooie praatjes helpen niet. Zorg dat iedereen mee kan doen!
- Niet alles op de computer gooien er blijven altijd groepen van mensen die dit nog niet of niet kunnen respect voor de mens
- Niet bemoeien met online zaken
- Nvt
- Ondersteuning bij ouderen en immigranten en zij die computerbeheer ontberen cursus aanbieden om bank en overheidszaken te kunnen regelen met vergroting van autonomie
- Open structuur digitale hulp
- Ouderen en beperkten hulp geven bij digitaliseren
- Overheid zou juist meer moeten regelen sturen ipv het aan 'de markt' en de vaak 'dolende burger' te moeten overlaten
- Privacy
- Robots ontwikkelen voor zij die niet met computers om kunnen gaan
- Stimuleren zelfredzaamheid van onderop
- Stop het gegoogled van mens en planeet, dit is zelfdestructie. Het blijkt dat men gegevens niet goed kan afschermen, zelfs met alle garanties en soms goede bedoelingen.
- Toegankelijker maken van digitale platforms van overheid
- Toegankelijkheid vergroten voor minder-computer-begaafden
- Voorbeeldrol van provincie in digitale toepassingen in smart grids, mobiliteit etc
- Voorlichting over veranderende samenleving & technologie, zodat mensen niet achter raken wanneer banen verdwijnen door technologie. (2x)
- Vrij beschikbaar internet
- Wel controle op voorkomen van misbruik van digitale gegevens

- Werkwijze dient doelmatig en efficiënt te zijn. Voor oudere generatie moet nog een alternatief blijven. Dat us klantgerichtheid!!
- Zorg dat burgers in een eigen PGO (zoals Quli) alle gezondheidsgegevens kunnen raadplagen.
- Zorgen dat elke bewoner de mogelijkheid krijgt om over snel internet te beschikken
- Zorgen dat het systeem veilig is en ook goed werkt, steeds bereikbaar is

Toelichting

- Digitaal liggen mijn gegevens bij de overheid zo op straat, omdat het bedrijfsleven net als de overheid aan de privacywetgeving moet voldoen. De eersten hebben dat meestal dik voor elkaar, terwijl er bij de overheid met regelmaat datalekken zijn, omdat ze het niet in orde krijgen. Je kunt de burger niet iets opleggen, als je zelf niet aan de voorwaarden voldoet!
- Dit is een triest verhaal alsof Limburgers tot een achtergebleven groep horen. Ook hier ligt de oplossing in het behouden van hoogopgeleide jeugd
- Een digitale wereld is handig en waarschijnlijk goedkoper, maar de sociale omgang verschaalt. De jongere generatie moet met 2 mensen in het gezin werken om hun bestaanszekerheid te garanderen. In de straat zie je ze niet meer. Oog voor elkaar en zorg voor elkaar neemt alleen maar af. Als u digitale middelen kunt inzetten om mensen weer meer bij elkaar te betrekken, prima, maar persoonlijk denk ik dat alleen menselijkheid menselijkheid stimuleert. En dat is wat de overheid dient te verbeteren. Dan nemen hoogstwaarschijnlijk heel veel (zorg)kosten drastisch af.
- Het digitaliseren van bv overheidsdiensten en geldzaken brengt ouderen die deze techniek niet machtig zijn in problemen. Men kan straks enkel nog internet bankieren, hoe moet dat dan met de ouderen die dit niet kunnen?
- Het is de vraag hoeveel energie we moeten steken in de privacy-bescherming. De overheid is namelijk de grootste vergaarder van informatie. Privacy bescherming is thans halfslachtig werk. Je gooit alles open of je doet overal een slot op.
- Is al duidelijk genoeg.
- Men moet er eens rekening mee houden dat niet alle mensen dezelfde handigheid/bekwaamheid/niveau hebben met name wat betreft computeren.
- Met toezichthoudend bedoel ik dat de overheid moet zorgen voor VEILIGHEID op het net, dus geen last van hackers. Dit is mijn inziens het grote probleem vooral bij ouderen waardoor ze de computer en andere vormen van digitaal gebruik wantrouwen.
- Toezicht steeds meer loslaten en laten ontwikkelen hoe we op een goede manier de samenwerking en transparantie kunnen versterken. Als alle informatie voor iedereen beschikbaar zou zijn zou er een stuk minder ongelijkheid zijn.
- Van sommige mensen kun je door oa leeftijd niet meer verwachten dat zij digitaal hun meterstanden en of gemeentelijke veranderingen doorgeven. Er zou een platform gecreëerd kunnen worden waar door professionals begeleiding op een gemeentehuis digitale veranderingen doorgeven kunnen worden. Dit moet een open en vooral veilige omgeving moeten zijn waar mensen zoals vroeger gewoon binnen kunnen stappen.
- Vooral mensen in en uit de wijk inzetten op buurthuizen waar ook hulp is in de digitale hulpverlening; buurtoffice op een vaste werkdag/avond in de week

2. Onderzoeksverantwoording Burgertop Limburg

Onderzoek	:	Burgertop2018
Onderwerpen	:	De agenda van de Limburgers
	:	I Kwaliteit van Leven
	:	II Milieubewust ondernemen
	:	III De nieuwe overheid
	:	IV Een digitale sprong in de toekomst
Enquêteperiode	:	10 september 2018 tot 17 oktober 2018
Aantal respondenten	:	283
Foutmarge	:	5,8% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)*
Aantal vragen	:	5
Rapportagedatum	:	14 februari 2019

* Met het betrouwbaarheidsniveau van 95% wordt bedoeld dat de resultaten in dit onderzoek in 95% van de gevallen overeenkomt met de werkelijkheid. Hierin wordt altijd een foutmarge meegenomen, in dit geval bedraagt de foutmarge 5,8%. De resultaten in dit onderzoek kunnen 5,8% afwijken. Wanneer de foutmarge onder de norm 5% zit, dan is er sprake van een representatief onderzoek. Dit is hier **niet** het geval. Beschouw de onderzoeksresultaten als een indicatie.

2.1 Onderzoeksmethode

Op 19 april 2018 is het [plan van aanpak](#) van de Burgertop Limburg 2018 gepresenteerd. Bij dit plan van aanpak zijn de uitkomsten van het project Toekomst Lokale Democratie als leidraad gebruikt.

Van tevoren zijn zeven Statenwerkgroep bijeenkomsten georganiseerd en een expertisesessie. In deze expertisesessie zijn verschillende ervaringen van andere burgertoppen besproken. Concreet is naar voren gekomen, dat een Burgertop zonder inhoudelijk kader, het doel (deels) voorbij schiet.

De thema's uit de door de samenleving gegenereerde [Limburg Agenda 2030](#) worden bij de Burgertop Limburg 2018 als inhoudelijk kader gebruikt. De Limburg Agenda 2030 is opgesteld door vertegenwoordigers van (Limburgse) maatschappelijke organisaties. Bij de Burgertop Limburg 2018 wordt een verdiepingsslag gemaakt door deze thema's te raadplegen en te meten bij de 'normale' burger.

Het plan van aanpak geeft ruimte om ideeën aan te dragen voor nadere uitwerking buiten de reeds genoemde inhoudelijke kaders. Deze ruimte wordt gevonden door in de publieke raadpleging de vraag te stellen:

'Stel u hebt het voor het zeggen als baas van de Provincie Limburg. U krijgt de mogelijkheid om de onderwerpen te benoemen waar Provincie Limburg, lokaal dan wel regionaal, de komende tijd meer aandacht aan zou moeten geven?'

In overleg met het organiserend comité en de Raad voor Toezicht is de vragenlijst van de publieke raadpleging opgesteld. Tekstueel is de tekst gecheckt door stichting Lezen & Schrijven. Dit leidt tot de volgende introductie:

Vorig jaar heeft de Provincie Limburg diverse Limburgers van allerlei organisaties gevraagd wat zij belangrijk vinden. Daar zijn een aantal thema's uit voort gekomen waar we graag ook uw mening over willen horen.

De vier thema's, die één voor één anders naar de toekomst van de provincie Limburg kijken, zijn de volgende:

I Kwaliteit van leven.

II Milieubewust ondernemen.

III De nieuwe overheid.

IV Een digitale sprong in de toekomst.

Wat die thema's precies betekenen leggen we verder in deze vragenlijst uit. Deze vragenlijst is geen overhoring of examen. Er zijn geen goede of foute antwoorden. Als uw antwoord of mening er niet bij staat dan kunt u zelf een antwoord toevoegen.

Met een begeleidend schrijven is de vragenlijst op 10 september 2018, via e-mail, verstuurd naar 33 TIP-burgerpanels, die de 33 afzonderlijke (Limburgse) gemeenten (van 2018) vertegenwoordigen.

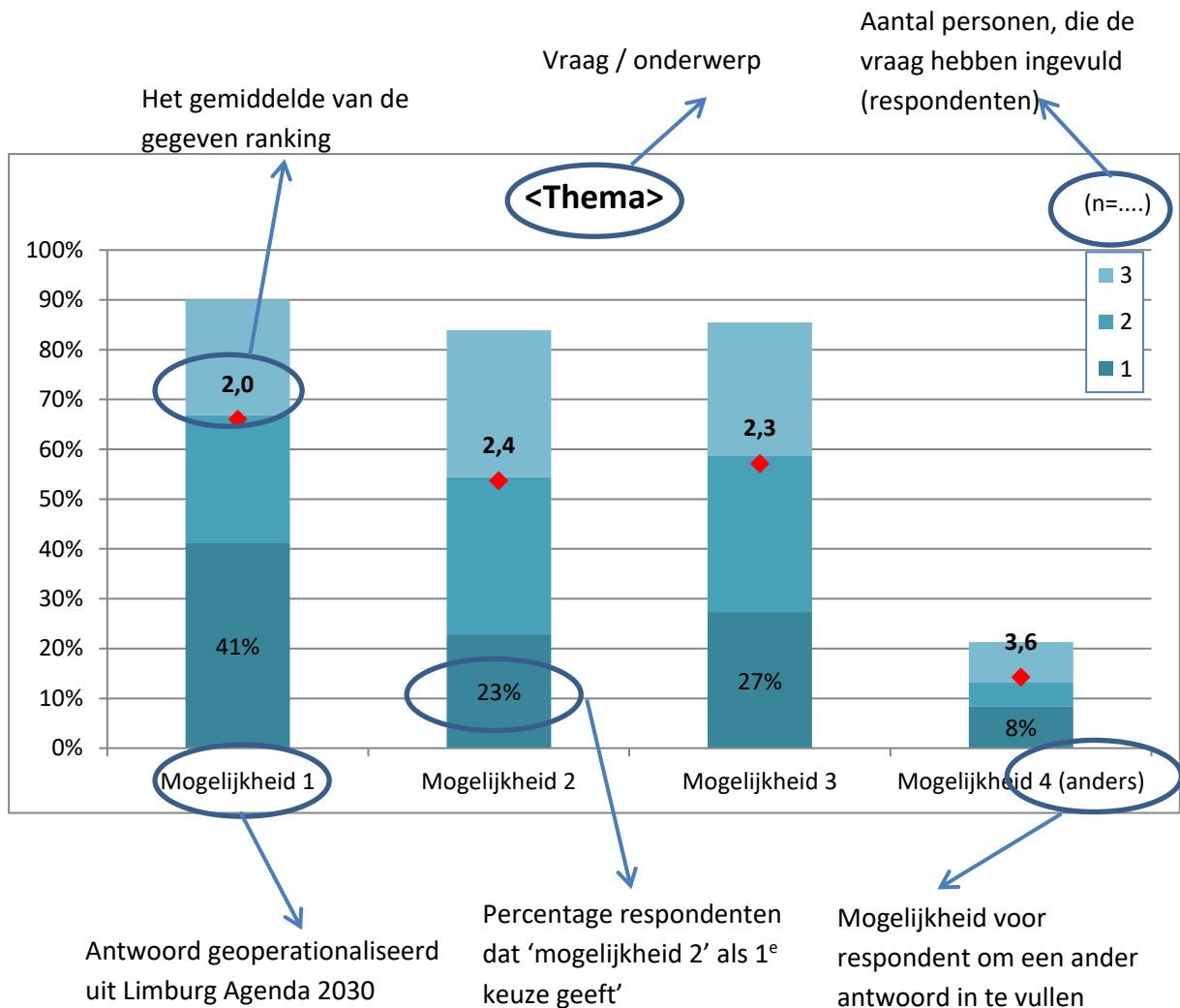
Tegelijkertijd is een gerichte doelgroepenbenadering opgestart. Een soortgelijke vragenlijst is verspreid via o.a.: de Limburgse Dagbladen, WijLimburg, VIA kranten, Ondernemend Venlo, Jeugdwerk Limburg, Provincie Limburg, Burgerkracht Limburg, gastsprekers (Vivian Lataster, Simone van Trier en Sander Kleiker), ambassadeur Nathan Rutjes, Burgertop Limburg, netwerken voetbalclubs (VVV-Venlo, Fortuna Sittard en Roda JC), Jong Nederland en Maatschappelijk Netwerk Limburg.

Een herinneringsmail is verstuurd op 27 september 2018. Alle respondenten vullen de vragenlijst anoniem in.

De onderzoeksresultaten zijn ook op regionaal niveau te lezen op de website www.burgertoplimburg2018.nl.

2.2 Leeswijzer & selectie thema's

Per thema kan de respondent een ranking aanbrengen. De thema's, die besproken worden tijdens de Burgertop Limburg 2018, zijn geselecteerd door te kijken naar de 1^e keuze.

3. TipHeerlen

Mensen hebben vaak hun mening klaar. Ze zijn voor of tegen een nieuw idee dat opborrelt in de samenleving. Politici gooien wel eens een balletje op en luisteren wat de reacties zijn. Luisteren ze dan ook echt? Hoe vaak hoort u: ze doen maar, ze luisteren toch niet naar ons?

Onderzoeksbureau Toponderzoek wil de betrokkenheid van de inwoners van Heerlen vergroten. Via het panel TipHeerlen.nl kunnen alle inwoners in de gemeente Heerlen hun mening kenbaar maken over onderwerpen die leven in hun samenleving.

Op tipheerlen.nl kan iedereen een [aanmeldingsformulier](#) invullen. Van tijd tot tijd worden deelnemers gevraagd naar hun mening over actuele onderwerpen.

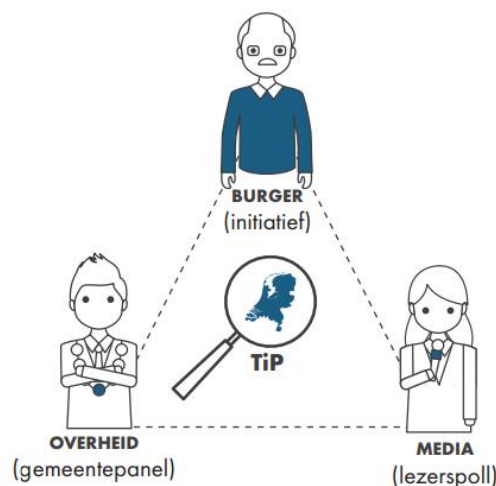
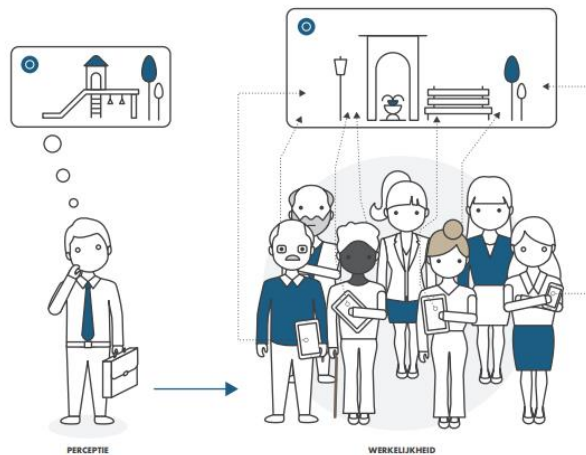
De deelnemers zijn en blijven anoniem en kunnen per onderzoek zelf beslissen of meedoen. Ze zijn niets verplicht. Het invullen van een enquête duurt slechts enkele minuten en de onderwerpen zijn sterk afhankelijk van de actualiteit.

TipHeerlen.nl is een gemeenschapspanel, opgezet vanuit de gemeenschap. Heeft u vragen over dit initiatief, dan kunt u deze altijd stellen aan enquete@toponderzoek.com. Het is ook mogelijk om zelf onderwerpen aan te dragen voor peilingen.

Lees hier meer over de [TIP-methodiek](#).

TipHeerlen.nl maakt het gemakkelijk om zonder veel moeite je zegje te doen!

Zie eerdere [onderzoekresultaten](#), waaronder 'Gasloos Nederland', 'Religie' en 'Gemeenteraadsverkiezingen'.

4. Toponderzoek

Toponderzoek is een Horsters no-nonsense bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers hebben **interesse** voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op. Tips worden aangeleverd. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u. Het onderzoeksbureau heeft de beschikking over eigen TIP-burgerpanels (landelijk > 60 burgerpanels) en het overheidspanel Overheid in Nederland.

Toponderzoek
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

www.Toponderzoek.com
enquete@toponderzoek.com
085-4860103

Toponderzoek is lid van MOA.